

Evropa

UEAPME

Program pomoči podjetjem

Phare program pomoči podjetjem - SMECA

Obdavčevanje in evropska denarna unija

WIFI ÖSTERREICH
WIRTSCHAFTSKAMMER

VSEBINA

Davki v Evropski uniji	3
Davčna politika Evropske unije	3
Davčna harmonizacija in davčna koordinacija	3
Indirektni davki	4
Davek na dodano vrednost (DDV)	4
Davčne stopnje	6
Seznam stopenj davka na dodano vrednost v državah članicah (tabela)	7
Sistem davka na dodano vrednost za trgovce	7
Transakcije znotraj Evropske skupnosti	8
Kataloška in TV-prodaja	10
Prag prijave posebne sheme za kataloško prodajo (tabela)	12
Povračilo davka na dodano vrednost za tuja podjetja	13
Identifikacijska številka davka na dodano vrednost	13
Identifikacijska številka davka na dodano vrednost v državah članicah (tabela)	15
Direktni davki	16
Obdavčevanje korporacij	16
Evropska denarna unija	17

DAVKI V EVROPSKI UNIJI

- **Davčna politika Evropske unije**
- **Posredni davki**

Te davke plačuje trgovina in industrija, ki jih pobira v imenu države ter jih nato prevali na cene, ki jih plača končni potrošnik in tako nosi breme teh davkov (davek na dodano vrednost in trošarine).

- **Neposredni davki**

Plačujejo in nosijo jih davčni zavezanci. K neposrednim davkom spadajo davek na dohodek (dohodnina), korporacijski davek, davek na premoženje in večina lokalnih davkov.

DAVČNA POLITIKA EVROPSKE UNIJE

Evropska unija ima na področju davčne politike zgolj subsidiarno vlogo. Davčna politika je simbol nacionalne suverenosti. Njen pomen je narasel potem ko je Evropska unija uvedla novo valuto evro saj so države članice s tem zgubile manevrski prostor za vodenje monetarne politike, manevrski prostor za vodenje proračunske politike pa se je močno skrčil z maastrichtsko pogodbo kakor tudi s Paktom stabilnosti in rasti.

Poleg tega države članice Evropske unije dobivajo davčne dohodke iz zelo različnih virov, razmerje med posrednimi in neposrednimi davki pa se močno razlikuje.

Davčna harmonizacija in davčna koordinacija

Določila v Pogodbi o Evropski skupnosti ki govorijo o davčni koordinaciji so redka. To še posebej velja za davčno koordinacijo neposrednih davkov, ki jo lahko uresničujemo samo na splošnih določilih enotnega trga (člen 94), medtem ko koordinacija posrednega obdavčevanja temelji na specifičnih določilih Pogodbe (členi 90-93).

Odločiti se je potrebno med popolno davčno harmonizacijo, ki temelji na enotni davčni osnovi in enotnih davčnih stopnjah - to omogoča člen 93 Pogodbe o Evropski uniji o posrednih davkih - in davčno koordinacijo, ki zbližuje davčne politike v Evropski uniji, pri čemer se naslanja na pravila vedenja, priporočila in sporazume ali pa celo na direktive. Evropska davčna koordinacija nima za cilj priti do enotnega davčnega sistema. Za uspešno delovanje notranjega trga Evropske unije je potrebna določena stopnja konvergence.

Davčna harmonizacija znotraj Evropske unije je povezana z nekaterimi bistvenimi problemi. Harmonizacija davčnih stopenj ni mogoča, ne da bi hkrati v celoti harmonizirali tudi davčne sisteme, za kar pa v Evropski

uniji ni ustreznih določil. Cilj davčne politike v Evropski uniji ni uvajanje ali pa sprejemanje enotnih davkov. Vendar pa je na tzem področju mogoče narediti korak naprej na temelju približevanja oziroma koordinacije davkov. Za to obstajajo tehtni razlogi. Napredek na področju davčne koordinacije je bistvenega pomena pri odstranjevanju nadaljnjih ovir v procesu dokončanja in pravilnega delovanja enotnega trga, istočasno pa je davčna koordinacija tudi instrument s katerim preprečujemo dvojno obdavčevanje, davčne utaje in nelojalno davčno konkurenco. Davčna koordinacija je prav tako sredstvo, ki utrjuje pravilno delovanje enotnega trga in povečuje konkurenčnost evropskega gospodarstva.

V Evropski uniji države članice same pobirajo davke. Za razliko od Združenih držav Amerike, kjer gre dve tretjini davčnih dohodkov v centralno blagajno, pa so v Evropski uniji zadeve kot davčna osnova, davčne stopnje in davčne oprostitve organizirane različno in konkurenčno. Poleg tega pa države članice tudi niso dolžne medsebojno si izmenjevati informacije. Ker je enotni trg Evropske unije razdrobljen na številne davčne sisteme obstajajo številne možnosti za davčne utaje in goljufije. To vodi do tekmovanja in izgube davčnih prihodkov, poleg tega pa tudi do spodkopavanja načela poštenosti v obdavčevanju.

POSREDNI DAVKI

Člen 90 Pogodbe o Evropski skupnosti prepoveduje kakršnokoli diskriminacijo zaradi katere bi - posredno ali neposredno - imeli domači izdelki prednost pred izdelki iz drugih držav članic.

Člen 93 Pogodbe zahteva harmonizacijo prometnih davkov, trošarin in ostalih oblik posrednih davkov. Davek na dodano vrednost je prvi davek, ki je doživel harmonizacijo.

Rimski sporazum določa harmonizacijo posrednih davkov. Ta cilj pa še vedno ni dosežen, bodisi da gre za davek na dodano vrednost ali pa za trošarino. Zanimivo je, da ti davki nimajo pomembnejšega vpliva ko se podjetja odločajo o možnih lokacijah, saj vplivajo na končnega uporabnika in so tako s stališča konkurenčnosti nevtralni. Dokaz za to sta Nemčija in Luksemburg, ki imata najnižje stopnje davka na dodano vrednost, pa do sedaj kljub temu nista pridobili kakšne posebne prednost v primerjavi z ostalimi članicami kar zadeva lokacijo podjetij.

DAVEK NA DODANO VREDNOST-DDV

Evropska gospodarska skupnost je uvedla davek na dodano vrednost leta 1970, in sicer s prvo in drugo direktivo o davku na dodano vrednost. Namen uvedbe davka na dodano vrednost je bil zamenjava proizvodnih in

potrošniških davkov. Leta 1970 je bila sprejeta tudi odločba, da se del dohodka od davka na dodano vrednost, izračunanega na enaki osnovi porabi za financiranje proračuna Evropske skupnosti, kar je omogočilo harmonizacijo davka na dodano vrednost. Šesta direktiva o davku na dodano vrednost (77/388/EEC) je predpisala, da se je davek uporabljal za enake transakcije v vseh državah članicah, tako da so tvorile enotno osnovo za financiranje Skupnosti in uvedle enotno osnovo za ocenjevanje. Davek na dodano vrednost se obračunava na vsaki stopnji v verigi proizvodnje in distribucije blaga in storitev. Davčna osnova je celotna vsota dodane vrednosti, zmanjšana za znesek davka na dodano vrednost, pri čemer so tudi določene oprostitve. Zaradi odbitkov v prejšnjih fazah verige, davek na dodano vrednost ni kumulativen. Vsak davčni zavezanec je zavezan plačilu davka na dodano vrednost glede na njegov promet (bruto davek na dodano vrednost), od katerega se odšteje davek na dodano vrednost za stroške in investicije (input tax). Davek, ki ga plačajo končni potrošniki blaga in storitev se ne odšteva. Davek se izračuna z uporabo davčne stopnje glede na ceno blaga in odšteje davek za prejeta blago in storitve.

Leta 1987 je Komisija predlagala prehod na obdavčevanje v državi izvora (obračunavanje davka v državi prodaje), kar je podprla s sistemom obračunavanja, ki je bil oblikovan s ciljem, da se prepreči kakršnokoli pomembno prelivanje dohodka med državami članicami. Vendar ni prišlo do pomembnejšega premika v to smer predvsem zaradi nezmožnosti dogovoriti se o sistemu poravnave oziroma usklajenih davčnih stopnjah. Zaradi tega se je izoblikovala nekakšna vmesna rešitev, ki je združevala **obdavčevanje v državi izvora in namembni državi** in omogočila ukinitve kontrol na davčnih mejah. Prosto gibanje blaga znotraj Evropske skupnosti pomeni, da trgovino med državami članicami ne moremo več obravnavati kot uvoz in izvoz. Prehod blaga preko meje se ne šteje več kot obdavčljiva transakcija; davčna obveznost nastane na podlagi transakcij, kakor da bi se odvijale v okviru nacionalnega sistema.

Izgradnja enotnega evropskega trga je bila dokončana 1. januarja 1993. Od tega datuma dalje se blago, osebe, storitve in kapital lahko prosto gibljejo znotraj Evropske unije. Poglavitna določila ureditve davka na dodano vrednost, ki se uporabljajo po tem datumu so:

- Za privatne osebe, ki kupujejo blago v drugi državi članici se blago obdavči v državi v kateri je bilo to blago kupljeno (**načelo države izvora**). Te osebe ob vrnitvi domov za to blago ne plačajo ponovno davka na dodano vrednost. Obstajata pa dve izjemi od tega pravila:
 - Nakup novih motornih vozil (starih manj kot šest mesecev ali z manj kot 6000 prevoženimi kilometri) v drugi državi članici. Ta transakcija je obdavčena v namembni državi, z uporabo

davčnih stopenj in pravil, ki veljajo v tej državi. Vozilo je potrebno registrirati in obdavčiti v državi v kateri ima kupec stalno prebivališče.

- Kataloška prodaja podjetja, ki je locirano v drugi državi članici. V tistih primerih ko prodajalec prevzame odgovornost za prevoz naročenega blaga, se davek na dodano vrednost zaračuna bodisi po stopnji, ki velja v državi v kateri ima kupec stalno prebivališče ali po stopnji ki velja v prodajalčevi državi, odvisno od obsega prodaje ki ga dosega prodajalec v namembni državi.
- Za promet blaga med podjetji iz različnih držav članic pa velja a se davek na dodano vrednost odmeri v državi kamor je blago namenjeno (**načelo namembne države**), po stopnjah in pod pogoji, ki veljajo v tej državi. Podjetje, ki dobavlja blago uporabi ničelno davčno stopnjo. Podjetje, ki sprejema blago pa predloži obrazec za prijavo davka na dodano vrednost za blago, ki ga je kupil v drugi državi članici. (To je začasna ureditev, ki se bo uporabljala do uveljavitve **načela namembne države** - ideja **definitivnega sistema obdavčevanja**).

Povzetek sistema davka na dodano vrednost v Evropski uniji

Načelo države izvora pomeni, da se blago obdavči z davkom na dodano vrednost v državi, ki dobavlja blago ali storitve; prodaja se obravnava kot domače transakcije.

Načelo namembne države pa po drugi strani pomeni, da bo v Evropski uniji prej veljavni uvozni davek na dodano vrednost zamenjal nakupni davek. Izvoz bo v državi izvora še naprej ostal neobdavčen. Nakupni davek je mora plačati kupec in ga lahko prijavi kot input davek na dodano vrednost od trenutka ko ta zapade v plačilo. Uvoznik lahko dobi povrnjen input davek na dodano vrednost v obdobju predplačila davka na dodano vrednost vključno z davkom na uvoz in nakup.

DAVČNE STOPNJE

Države članice so samostojne pri določanju stopenj davka na dodano vrednost, s to razliko, da mora biti standardna stopnja, ki se uporablja pri ponudbi blaga in storitev in uvozu blaga povsod enaka da bi se tako izpolnil kriterij nevtralnosti. Države članice lahko za nekatere kategorije blaga uporabljajo povečane ali znižane davčne stopnje, pod pogojem, da je vsaka znižana stopnja določena na nivoju, ki omogoča odbitek celotnega input davka na običajen način.

Direktiva o približevanju stopenj davka na dodano vrednost je bila sprejeta leta 1992. ta direktiva, ki je uvedla sistem minimalnih stopenj določa, da od 1. januarja 1993 standardna stopnja ne more biti nižja od 15%. Vendar pa direktiva državam članicam daje možnost, da za omejeno število vrst artiklov in storitev uporabljajo eno ali dve znižani stopnji, enaki ali pa višji od 5%. Direktiva vsebuje tudi nekaj prehodnih derogacij, ki omogočajo upoštevanje nekaterih posebnih situacij. Sedanja minimalna standardna stopnja davka na dodano vrednost v različnih državah članicah ki je določena na ravni 15%, bo podaljšana od 1. januarja 2001 na 31. december 2005 (predlog nove direktive sveta).

SEZNAM STOPENJ DAVKA NA DODANO VREDNOST V DRŽAVAH ČLANICAH

država članica	super stopnja	znižana stopnja	znižana stopnja	standardna stopnja	"parkirna stopnja"
Belgija	-	-	6	21	12
Danska	-	-	-	25	-
Nemčija	-	-	7	16	-
Grčija	4	-	8	18	-
Španija	4	-	7	16	-
Francija	2,1	-	5,5	19,6	-
Irska	4,2	-	12,5	21	12,5
Italija	4	-	10	20	-
Luksemburg	3	-	6	15	12
Nizozemska	-	-	6	17,5	-
Avstrija	-	-	10/14	20	-
Portugalska	-	-	5/12	17	-
Finska	-	-	8/17	22	-
Švedska	-	-	6/12	25	-
Velika Britanija	-	-	5	17,5	-

stanje oktober 2000

SISTEM DAVKA NA DODANO VREDNOST V TRGOVINI

Po uvedbi enotnega trga 1. januarja 1993 je prišlo do spremembe zaračunavanja davka na dodano vrednost za blago, ki je v prometu med državami članicami. Opuščen je bil koncept uvoza in izvoza ki ga je nadomestil sistem dobave in nakupa blaga.

Za promet blaga ki poteka med podjetji iz različnih držav članic, se davek na dodano vrednost obračuna v državi članici kamor je namenjeno blago (**načelo namembne države**), po davčnih stopnjah in pogojih ki veljajo v tej državi.

Transakcije znotraj Evropske skupnosti

Dobava blaga trgovca, ki je zavezanec davka na dodano vrednost, trgovcu v drugi državi članici, ki je prav tako zavezanec davka na dodano vrednost, se z nekaj izjemami šteje za dobavo v okviru Evropske skupnosti. Trгоvec, registriran za plačilo davka na dodano vrednost obračuna nulto stopnjo davka na dodano vrednost odjemalcu v drugi državi članici, če:

- odjemalec je registriran za plačilo davka v drugi državi članici;
- odjemalčeva identifikacijska številka za plačilo davka na dodano vrednost je spravljena v evidenci dobavitelja;
- dobavitelj napravi na fakturi opombo "notranji promet v Skupnosti obdavčen z nulto stopnjo";
- blago se pošlje ali prepelje do te dotične države članice;
- dobavitelj mora navesti kupčevo identifikacijsko številko za plačilo davka na dodano vrednost na fakturi.

Primeri

Primer 1

notranji promet med dvema davčnima zavezancema

Avstrija	Belgija
proizvajalec A dobavi blago trgovcu na drobno B v Belgiji	trгоvec na drobno B v Belgiji kupi blago od proizvajalca A v Avstriji
A dobavi blago B transport blaga A → B	

Kraj obdavčenja je Avstrija, kjer se prične transport blaga.

Notranji promet v Skupnosti je izvzet plačila davka na dodano vrednost (nulta stopnja).

Faktura ki jo izda A mora vsebovati identifikacijski številki za plačilo davka na dodano vrednost tako A-ja kot B-ja (kontrola identifikacijske številke za plačilo davka na dodano vrednost).

Faktura, ki jo izda A mora vsebovati identifikacijski številki za plačilo davka na dodano vrednost tako A-ja, kakor B-ja (proizvajalec in trгоvec na drobno).

B izvrši transakcijo nakupa blaga znotraj Evropske skupnosti. Davek na dodano vrednost se lahko odbije na istem obrazcu na katerem se prijavi, pod pogojem, da B uporabi blago za namene za katere je predviden odbitek davkov.

Primer 2

Dobava znotraj Evropske skupnosti: transport kupca med dvema davčnima zavezancema

Avstrija	Belgija
Proizvajalec dobavi blago trgovcu na drobno B v Belgiji.	Trgovec na drobno B v Belgiji kupi blago od proizvajalca A v Avstriji.
Blago prepelje B oziroma tretja oseba v imenu B-ja transport blaga A → B	

Kraj obdavčenja je Avstrija, kjer se prične transport blaga.

Notranji promet v Skupnosti je izvzet plačila davka na dodano vrednost (nulta stopnja).

(Ta primer se ne razlikuje od prejšnjega.) definicija nakupa blaga znotraj Skupnosti ne izključuje situacije, ko blago prepelje kupec ali pa nekdo drug v njegovem imenu.

Primer 3

Transakcija znotraj skupnosti med tremi davčnimi zavezanci (dve direktni transakciji znotraj Skupnosti)

Avstrija	Belgija	Danska
A v Avstriji surovine	Proizvajalec B v Belgiji kupuje surovine od A-ja v Avstriji in prodaja svoje proizvode trgovcu na drobno na Dansko.	D na Danskem Trgovec na drobno
Transport blaga A → B → D		

Proizvajalec B mora preveriti, da je trgovec na drobno na Danskem zavezanec za davek na dodano vrednost (preveri identifikacijsko številko davka na dodano vrednost). B prodaja blago, ki je prosto davka na dodano vrednost danskemu trgovcu na drobno in pošlje izjavo belgijskim organom. Proizvajalec B mora dokazati, da je blago dejansko zapustilo Belgijo.

Proizvajalec B kupuje surovine od A brez davka na dodano vrednost. Prijavi in odbije davek na dodano vrednost po stopnji ki je v veljavi v Belgiji.

V kolikor zgoraj navedeni pogoji za dobavo znotraj Skupnosti niso izpolnjeni (npr.: odjemalec ne navede registrsko številko davka na dodano vrednost) je dobavitelj zavezan plačilu davka na dodano vrednost po stopnji ki velja v njegovi državi.

Blago, ki ga prodajajo registrirani trgovci neregistriranim osebam v druge države je zavezano plačilu davka na dodano vrednost po stopnji ki velja v prodajalčevi državi. Vendar pa obstajajo številne izjeme.

Kataloška prodaja in prodaja na daljavo

O prodaji na daljavo na enotnem trgu govorimo tedaj, ko so izpolnjeni naslednji pogoji: a) dobavitelj prodaja blago osebi, ki se nahaja v drugi državi članici; b) ta oseba ni registrirana kot zavezanec za davek na dodano vrednost; in c) dobavitelj prevzame odgovornost za dobavo blaga. Prodaja na daljavo vključuje kataloško prodajo, prodajo po telefonu in televiziji ter druge oblike prodaje, ki pomenijo pošiljanje blaga kupcu v drugo državo članico.

Prodajalec v državi A ki prodaja na daljavo kupcem v drugih državah članicah Evropske unije ki niso registrirani kot zavezanci za davek na dodano vrednost, je zavezan plačilu davka na dodano vrednost v državi A dokler vrednost prodaje ne doseže praga, ki velja v tej drugi državi članici (glej spodnjo tabelo). Ko pa vrednost prodaje preseže oziroma bo po vsej verjetnosti preseгла prag ki velja v tej drugi državi članici, pa se mora prodajalec registrirati in obračunati davek na dodano vrednost po stopnjah ki veljajo v tej državi.

V kolikor prag ni presežen pa lahko prodajalec obračuna davek na dodano vrednost po stopnjah države članice v katero prodaja svoje blago.

Izjema

Prodajalci, ki v drugo državo članico na daljavo prodajajo trošarinsko blago se morajo registrirati v tej državi, kajti prodaja trošarinskega blaga je vedno zavezana plačilu davka na dodano vrednost v državi članici kamor je bilo blago poslano.

Primer prodaje na daljavo

Avstrija	Belgija
Avstrijsko podjetje A prodaja blago zasebni osebi B iz Belgije.	Zasebna oseba v Belgiji kupuje blago od avstrijskega trgovca na drobno A.

Blago se transportira k B-ju v imenu A-ja.

Transport blaga od A.

Prodajalec pošlje ali prepelje blago kupcu v drugo državo: če se uporabi davek na dodano vrednost države kjer se opravi nakup, se blago kupi s posredovanjem podjetij za kataloško prodajo ali pa preko TV-prodaje v državi članici kjer se uporablja najnižja stopnja.

Kot izjema glavnega pravila v zvezi s krajem ponudbe blaga (kraj ponudbe je kraj kjer se prične transport ali dobava blaga) v primerih prodaje na daljavo, se kot kraj ponudbe šteje tisti kraj, kjer se nahaja blago v trenutku ko se odprema ali prevoz do kupca konča. To pravilo (z izjemo prodaje pod določenim pragom) se uporablja za prodajo na daljavo posameznikom (neobdavčljive osebe), kmetom ki so upravičeni do pavšalne sheme, davčnim zavezancem, ki niso upravičeni do davčnih odbitkov in neobdavčljivim osebam.

Te kategorije kupcev, z izjemo posameznikov, se lahko odločijo za normalna pravila ki urejajo nakupe Znotraj Skupnosti ali pa ta normalna pravila postanejo obvezna, in sicer ko vrednost notranjih nakupov v tekočem koledarskem letu preseže prag, ki ga določi vsaka država članica in ki ne more biti manj od 10 000 evrov.

Določila v zvezi s prodajo na daljavo pa imajo tudi izjemo. Ta določa, da se kot kraj ponudbe šteje država članica, kjer se prične transport ali dobava, če celotna vrednost prodaje na daljavo v isto državo članico s strani obdavčljive osebe ne presega praga 100 000 evro. v tekočem letu. Države članice lahko postavijo prag na 35 000 evrov. To pravilo je dodatno zakomplicirano z določilom, da obdavčljiva oseba ki je vključena v prodajo na daljavo lahko izbere obdavčitev v državi v kateri se konča transport ali dobava blaga.

MEJE ZA UPORABO POSEBNE SCHEME PRODAJE NA DALJAVO

država članica	Meja za uporabo posebne sheme za prodajo na daljavo	Izjeme za mala podjetja
Belgija	35 000 EUR 1 500 000 BEF	5 000 EUR 225 000 BEF
Danska	35 000 EUR 280 000 DKK	2 400 EUR 20 000 DKK
Nemčija	100 000 EUR 200 000 DEM	12 255 EUR 25 000 DEM
Grčija	35 000 EUR 8 200 000 GRD	6 000 EUR ali 2 000 EUR 1 800 000 GRD ali 600 000 GRD
Španija	35 000 EUR 4 500 000 PTE	-
Francija	100 000 EUR 700 000 FRF	10 000 EUR 70 000 FRF
Irska	35 000 EUR 29 000 IEP	50 000 EUR 40 000 IEP
Italija	35 000 EUR 54 000 000 ITL	-
Luksemburg	100 000 EUR 4 200 000 LUF	10 000 EUR 400 000 LUF
Nizozemska	100 000 EUR 230 000 NLG	-
Avstrija	100 000 EUR 1 400 000 ATS	22 400 EUR 300 000 ATS
Pšortugalska	36 900 EUR 6 300 000 ESP	10 215 EUR ali 12 770 EUR
Finska	35 000 EUR 200 000 FIM	10 000 EUR 50 000 FIM
Švedska	35 000 EUR 320 000 SEK	-
Velika Britanija	100 000 EUR 62 000 GBP	65 500 EUR 48 000 GBP

Povračilo davka na dodano vrednost za tuja podjetja

Če je podjetje registrirano za plačilo davka na dodano vrednost v državi članici Evropske unije in kupuje blago in storitve v drugi državi članici bo moralo plačati davek v tej državi. Primer: če podjetje sodeluje na trgovinskem sejmu v drugi državi članici ne more dobiti povrnjenega davka na surovine, ki ga je plačalo v tej državi, lahko pa zahteva povračilo. Davek na dodano vrednost se povrne podjetjem samo v primerih, če imajo pravico do odbitka davka na surovine. Pogoj je, da so bile storitve in blago nabavljene od drugega podjetja za podjetje, ki pripada prosilcu.

Osmo direktiva Sveta vsebuje natančne določbe:

Davčnega zavezanca zavezuje direktiva samo v primeru če je v obdobju ki ni krajše od treh mesecev in ne daljše od enega koledarskega leta oziroma v obdobju manj kot tri mesece v primeru ko to obdobje pomeni preostanek koledarskega leta:

- ni imel v tej državi:
 - sedeža ekonomske dejavnosti ali stalnega obrata, ki opravlja poslovne dejavnosti;
 - v primeru, da sedež ali stalen obrat ne obstaja, domicila ali normalnega bivališča;
- se v tej državi ni oskrboval z blagom ali storitvami, z izjemo:
 - transportnimi in pomožnimi transportnimi storitvami;
 - storitvami v primerih ko davek plača oseba katerim so namenjene.

Države članice morajo davčnim zavezancem povrniti:

- davek na dodano vrednost za storitve ali premično lastnino, ki so jo davčnemu zavezancu dobavili drugi davčni zavezanci na teritoriju države;
- davek na dodano vrednost za uvoz blaga v državo, v kolikor je tako blago potrebno za njegovo poslovno dejavnost ali davek na dodano vrednost za storitve, ki jih je prejel odjemalec.

Identifikacijska številka davka na dodano vrednost

Za zasebne osebe je obdavčevanje na temelju države izvora še naprej osnovno načelo skupnega sistema davka na dodano vrednost, medtem ko pa je za blagovno trgovino med podjetji iz različnih držav članic temeljno načelo namembne države. Identifikacijska številka davka na dodano vrednost je pogoj za neobdavčen promet znotraj Skupnosti.

Namen identifikacijske številke davka na dodano vrednost je, da se pravila o davku na dodano vrednost pri dobavi in transportu blaga znotraj

Evropske unije pravilno uporabljajo. Identifikacijska številka davka na dodano vrednost prodajalca mora biti navedena na vseh fakturah. Za dodeljevanje teh identifikacijskih številčk so pristojne davčne uprave.

Izvoz v drugo državo članico Evropske unije bo oproščen davka samo v primeru če bo kupec navedel svojo identifikacijsko številko.

Veljavnost identifikacijske številke kupca je dolžan preveriti prodajalec.

Zaradi evidentiranja notranjega prometa v Evropski uniji je vsako podjetje dolžno predložiti davčni upravi t.i. "seznam prodaj v Evropski uniji", v katerem navede svoje dobave znotraj Skupnosti, ki si oproščene davka.

Identifikacijska številka davka na dodano vrednost v državah članicah

država članica		identifikacijska številka davka na dodano vrednost
Belgija	BE	Le numéro d'identification à la taxe sur la valeur ajoutée BTW - identificatienummer
Danska	DK	Momsregistringsnummer
Nemčija	DE	Umsatzsteuer - Identifikationsnummer
Grčija	EL	Arithmos Forologokou Mitroou FPA
Španija	ES	El número de identificación a efectos del Impuesto sobre el Valor Anadido
Francija	FR	Le numéro d'identification à la taxe sur la valeur ajoutée
Irska	IE	Value added tax identification no.
Italija	IT	Il numero di registrazione IVA
Luksemburg	LU	Le numéro d'identification à la taxe sur la valeur ajoutée
Nizozemska	NL	BTW - identificatienummer
Avstrija	AT	Umsatzsteuer - Identifikationsnummer
Portugalska	PT	o número de identificacao para efeitos do imposto sobre o valor acrescentado
Finska	FI	arvonlisaverorekisterointinumero Mervärdesskatteregisteringsnummer (momsregistreringsnummer)
Švedska	SE	Mervärdesskatteregisteringsnummer (momsregistreringsnummer)
Velika Britanija	GB	Value added tax identification no.

NEPOSREDNI DAVKI

Posredne davke je potrebno do določene stopnje harmonizirati, ker vplivajo na prosti promet blaga in storitev. Vpliv neposrednih davkov na promet blaga in storitev pa ni tolikšen, tako da Pogodba o Evropski skupnosti izrecno ne zahteva njihovo uskladitev.

Nekateri vidiki neposrednega obdavčevanja pa sploh ne zahtevajo harmonizacije ali koordinacije in so prepuščeni državam članicam, da jih uredijo skladno z načelom subsidiarnosti.

Iz tega razloga pa je težko razumeti zakaj korporacijski davki, ki lahko popačijo konkurenco, do sedaj še niso bili vključeni v določila Pogodbe. Pravni temelji za harmoniziranje neposrednih davkov, vključno s korporacijskim davkom so zelo nedoločni. Eden redkih je npr. člen 94, ki govori o ukrepih ki se nanašajo na oblikovanje in delovanje notranjega trga. Pravna in administrativna določila, ki izvirajo iz tega člana pa kljub temu temeljijo na enotnem načelu. Poleg tega je pomemben tudi člen 293 ki nalaga državam članicam, da pričnejo s pogajanjem za ukinitve dvojnega obdavčevanja znotraj Evropske skupnosti. Velik del predpisov, ki jih je potrebno sprejeti torej ne sodi v okvir zakonodaje Evropske skupnosti. Namesto te imamo opravka z gosto mrežo bilateralnih sporazumov o obdavčevanju - ti se nanašajo na odnose med članicami in članicami ter tretjimi državami - ki pokrivajo obdavčevanje čezmejnih dohodkovnih tokov.

Obdavčevanje korporacij

Razlike v obdavčevanju med posameznimi državami članicami lahko vplivajo na investicijske odločitve podjetij in popačijo konkurenco.

Razprava o obdavčevanju korporacij v Evropski uniji namenja pozornost odpravljanju dvojnega obdavčevanja čezmejnih tokov dohodka in harmonizaciji treh sestavin davka na korporacije: stopenj, davčne osnove in administrativnemu sistemu pobiranja davkov.

Evropski parlament meni da mora biti vodilno načelo na tem področju, da vsako podjetje plačuje svoj delež davka, ki je njegova dolžnost in prispevek družbi in opozarja, da je poglobitna naloga na tem področju oblikovanje neotnih definicij temeljnih pojmov kot so davčna osnova, dobiček, izguba, obdavčljiv dohodek, pravila o odpisu, prenos v rezerve, itd.

Dejansko je bila postavljena zahteva po harmonizaciji glavnih sestavin sistemov korporacijskega davka držav članic.

Kar zadeva korporacijski davek imajo velik pomen obstoječa pravila ki urejajo zmanjšanje ali odpravo dvojnega obdavčevanja. Tradicionalni sistem z enotnim obdavčevanjem dobičkov podjetij in obdavčevanjem profitov, razdeljenih delničarjem, je značilen za Belgijo, Dansko,

Nizozemsko in Švedsko. Sistem, ki izravna del dolgovanega korporacijskega davka glede na razdelitev dobičkov proti davku na dohodek delničarjev se uporablja v Veliki Britaniji, na Irskem, Portugalskem, in v Španiji. Italija, Finska in Francija uporabljajo sistem v katerem se v popolnosti odbije del za delničarje.

EVROPSKA DENARNA UNIJA

Ob koncu 20. stoletja postavlja evropska denarna unija in globalna integracija narodnih gospodarstev pred Evropo nove družbene, politične in gospodarske izzive. Uvedba nove valute evro pomeni za Evropo novo raven integracije in ima ter bo imel tudi v prihodnosti velike gospodarske posledice. 21. stoletje s svojo moderno tehnologijo bo doba elektronskega in virtualnega komuniciranja v kateri bo globalizacijski proces pripeljal do nove strukture kapitalskih trgov.

Ocenjuje se, da ima Evropa okoli 300 milijonov prebivalcev, kar je več kot Združene države Amerike (približno 270 milijonov prebivalcev) in več kot dvakrat toliko kot prebivalstvo Japonske. Bruto domači proizvod Evropske unije je leta 1999 znašal 7 trilijonov \$, kar je manj od ameriškega ki je bil v istem obdobju 9 trilijonov \$ glede na nižjo raven bruto domačega proizvoda in večje število prebivalstva, je bil BDP na prebivalca v Evropski uniji skoraj za četrtno manjši od ameriškega: 24 000 \$ in 33 000 \$.

Evropska unija se sedaj nahaja v zadnji fazi prehoda v gospodarsko in monetarno unijo. Triletno prehodno obdobje bo končano ob polnoči 31. decembra 2001. Z 1. januarjem 2002 bodo banke izdajale samo še bankovce in kovance nove valute. Države članice bodo poskrbele, da bo izteku prve polovice januarja 2002 večina gotovinskih transakcij potekala v evrih, v začetku marca 2002 pa bodo bankovci in kovanci nacionalnih valut v celoti zginili iz obtoka.

Na poslovanje podjetij vplivajo narodnogospodarski agregati kot so obrestna mera, inflacija in izdatki države. Na te dejavnike podjetja sama ne morejo vplivati, učinkujejo pa na njihove plane in konkurenčnost. Zaradi uvedbe skupne valute v trgovanju med podjetji iz različnih držav ki bodo imele skupno valuto ne bo več prihajalo do nihanj cen navzgor in navzdol kot posledica sprememb deviznih tečajev prejšnjih nacionalnih valut. Uporaba skupne valute pomeni tudi skupno denarno politiko - z drugimi besedami uporabo enotne obrestne mere. Pomembno je da podjetja širom Evrope razumejo, da pomeni uvedba evropske denarne unije tudi spremembo v konkurenčnem okolju. Posledice ne bodo čutila samo podjetja iz držav vključene v cono evra, temveč tudi podjetja v državah ki niso vključena v skupno valuto, kot je npr. Velika Britanija.

Uvedba cone evra ima tri pomembne posledice:

- nižje transakcijske stroške
- odprava negotovosti v zvezi s deviznimi tečaji
- večja preglednost glede razlik v cenah.

Kaj te spremembe pomenijo za mala in srednja podjetja?

- Povečana čezmejna konkurenca

Če evropska denarna unija olajša čezmejno trgovino, potem se podjetja iz držav, ki so se pridružile skupni valuti soočajo z večjo konkurenco inozemskih podjetij. Poleg tega pa se pojavijo tudi priložnosti za podjetja iz tujine. Podjetja iz držav izven cone evra, ki želijo izvažati v države znotraj evropske denarne unije, se spopadajo s podjetji izven cone evra, ki uporabljajo isto valuto kot kupec.

- Čezmejno združevanje in ostale oblike povezovanja

Povečana konkurenca ima za posledico večje povezovanje med podjetji, uporaba enotne valute pa to povezovanje olajša.

- Čezmejno trženje in določanje cen

Cene znotraj evropske denarne unije bodo izražene v isti valuti. To bo otežilo prodajanje v raznih državah po različnih cenah. Kalkuliranje cen v evrih se bo razlikovalo od prejšnjih kalkulacij v nacionalnih valutah. To bo zahtevalo ponovno načrtovanje in pozicioniranje proizvodov spremembe v cenovni strategiji proizvodov ter določanja cen na posameznih trgih.

- Distribucija in nabava

Skupna valuta pomeni, da postanejo razni alternativni aranžmani enostavnejši in cenejši. Ni več potrebno, da izbiramo razne distribucijske centre in dobavitelje, da bi tako izravnali razlike v nihanjih deviznih tečajev.

- Zbiranje denarnih sredstev

Enotna valuta pomeni povečanje alternativ, ki jih imajo na voljo tista podjetja, ki iščejo kapital. Trgi obveznic in delnic kjer bo promet potekal v evrih imajo vse možnosti, da postanejo bolj privlačni kot pa sedanji trgi.

- Investicije

Na investicijske odločitve doma in v tujini vplivajo številni dejavniki. Skupna valuta in posledične spremembe v konkurenčnosti vplivajo na investicijska odločitve.

Na splošno bi lahko dejali da za mnoga podjetja nastajajo nove priložnosti pa tudi nevarnosti, še posebno za podjetja iz držav, ki so se priključila evropski denarni uniji.

Nova valuta bo povzročila daljnosežne posledice, zato bi se moral z tehničnimi in organizacijskimi vidiki konverzije in spremenjenim konkurenčnim položajem ukvarjati vrhni management. Za izvajanje teh nalog je seveda možno pooblastiti določene ljudi, vendar pa je potrebna tudi redna kontrola. Kar zadeva uvajanje evra je potrebna jasna razdelitev pristojnosti in nalog, in sicer zaradi naslednjih razlogov:

- uvajanje evra vpliva na vsa področja poslovanja podjetij;
- projekt uvajanja evra bo trajal do konca faze dvojne valute 28. februarja 2002;
- priprave na uvajanje evra so preizkusni kamen za usposobljenost podjetja na področju poslovanja s svojimi kupci in investitorji in pri soočanju s konkurenco;
- za mnoga podjetja bo konverzija valute pomenila priložnost, da ponovno ocenijo svoj položaj in premislijo o svojih ciljih.

Zaradi zmanjšanja motenj v poslovanju, bi morala mala in srednja podjetja preiti na novo valuto najkasneje do 31. decembra 2001. To je edini način da se zagotovi kontinuiteta poslovanja vis-à-vis dobaviteljev in kupcev.

Pravočasna priprava je izredno pomembna za uspešen in nemoten prehod na novo valuto. Med potrebne ukrepe ki jih bo potrebno sprejeti spadajo tudi usposabljanje in spoznavanje z novimi bankovci in kovanci. Delavci ki bodo imeli opravka z gotovino se bodo morali posebej usposobiti zato da se bodo navadili na novo valuto. Informiranost zaposlenih v podjetju spada med pomembne dejavnike učinkovitega prehoda na novo valuto.

Zaradi uvedbe enotne valute lahko pričakujemo nadaljnjo ekonomsko integracijo med državami ki sestavljajo Evropsko unijo. Ena od zadnjih ovir za prost promet blaga in storitev, t.j. nacionalne valute in možnost vsake države, da ščiti svoje tržišče z monetarno in fiskalno politiko, bo izginila. Podjetjem, ki poslujejo znotraj meja Evropske unije se ne bo treba več ukvarjati z vprašanji deviznih tečajev. Nakupne in prodajne cene bodo izražene v evrih, kar bo nedvomno olajšalo komercialno in finančno poslovanje večine podjetij, še posebej malih in srednjih, ki v večini primerov nimajo zadosti finančnih, človeških in tehničnih virov za poslovanje v okolju ki ponuja nove izzive in priložnosti.

